

פרטי כל מס. ב/3

מישיבת ועדת שירותים צבוריים שהתקיימה
ביום ה' ז' לסלו תש"א (16.11.50) בשעה 10.00.

נוכחים:

חברי הועדה:

- א. רקנטי - היו"ר
- ח. דרורי
- ב. הרפז
- י. לם
- ה. למדן
- ד. בצר

מוזמנים:

מר לנדאו-מנהל משרד הסעד
מר יפת - מנהל האגף הסוציאלי הכללי.

א. רקנטי - היו"ר:

פנתח את הישיבה.

אנשי עברתי על הפרטיכל של הישיבה
הקודמת וראיתי, כי משרד הסעד אינו דורש דבר גדול מהועדה שלנו -
הם דורשים מאתנו סעד מוסרי - לזרז את פעולת משרד הסעד. בעמדות
ראיתי דבר שלא הבינותי את משמעותו והוא, כי הצבא מתערב בעניני
המעברות ועושה שם פעולות שונות. לנו לא ידועים כל פרטים בקשר
לכל, הייתי רוצה לדעת לסם מה מתערב הצבא בעניני משרד הסעד?
הייתי רוצה לקבל הסברה בקשר לכך.

ח. דרורי:

שם נשמע מהן תוצאות מפעל "קורת גב"?

מר לנדאו - מנהל משרד הסעד: אשר לענין הצבא במעברות - אין לנו
ידיעות מוסמכות על כך, אולם עד כמה
שחקרתי בדבר, התערבות הצבא היא בטח הרפואי. מאחר שלצבא יש
שרות רפואי שלשמחתנו הרבה, אין לו עתה הרבה עבודה, מוכן הצבא
לעשות פעולה מסוימת למען המעברות. יש להם מרפאות נודדות ועוד
ציוד רב. כך שהתערבות הצבא מכוונת לשרות הרפואי לעולים במעברות.
חלק מסחנות הצבא נמצאים בקרבת מעברות - ובצורה זו יכול הצבא
להגיש לעולים את השרות הרפואי, והוא גם רוצה להרחיב את זאת.
מולם אנחנו מוכנים לברר את אשר עושה הצבא בקרב המעברות.

ג. הרפז:

אני הייתי מבקש שמשרד הבריאות יתן
לנו אינפורמציה, איך מסתדר ענין

השרות הרפואי של הצבא במעברות?

מר לנדאו-מנהל משרד הסעד: מפעל "קורת גב" הוא עתה באמצע
הפעולה ויש עדיין מוצאות. הארגון

כבר הוקם בכל המקומות.

ח. דרורי:

כפי ששמענו ממקורות שונים, ישנם
פקפוקים רבים לגבי פיצור העולים,

בקשר עם מצב הבריאות - מה מצב העניינים?

מר לנדאו-מנהל משרד הסעד: כאן ישנה הסכמה חיונית מצד משרד הבריאות וגם מצד קופת-חולים. זו האחרונה רוצה, כי כל הילדים שישלחו אליה יבדקו במרפאות שלה. הדבר גם סודר מצד ארגונים מהם כמו: התאחדות בעלי התעסיה, הרוצה לקחת מספר של ילדים ולסדר בין חבריה. כן הזמנו את כל הארגונים הסוציאליים ואת ארגוני הנשים, ונדאג שהילדים יבדקו בטרם ישלחו למספחות. את תוצאות הפעולה אי-אפשר לדעת, אולם מטפלים כבר ברישום הילדים.

מר יפת-מנהל האגף הסוציאלי הכללי: כפי ששמעתי ישנה העננת דבה מצד יחידים, רבים פנו לתחנות הרישום, אולם תהיה עבודה רבה לבדוק ולראות באיזו מידה מסוגל הבית לקלוט את הילדים?

ד. נצר: אני הייתי במקצת אחראית לישיבה הקודמת, הרעיון שלי הוא שאנו נשמע ממשרד הסעד על אופן הארגון והעזרה לתושבי המעברות. בישיבה הקודמת שמענו מהם הצרכים ומהם האמצעים הכספיים?

אשר לצבא - אני יודעת שישנה הצעה שיקבלו עליהם מספר מעברות עם כל הטיפול הרפואי, כי יש אצלם שרותים שהם לצרכי מלחמה ואנו כולנו מאושרים שהם מחוסרי עבודה, ופה נוכחנו גם בקשר לחוק מגן דוד אדום, שיש צורך בהכנת הכלים. הצבא בא בכמה הצעות שהוא יכול לתת עזרה למעברות, הייתי מציעה שנשמע מפי משרד הסעד כיצד הוא מביט על פעולה זו?

ח. לטרון: יש כאן דבר מאד מתמיה והוא - האם יש רשות מוסמכת במחנות? בזמנו ידענו שישנה כתובת זוהי הסוכנות, וידענו לסי לרשות את הצעותינו? אולם עתה אינני יודעת מהי הכתובת? ואם ישנה כתובת - האם לכתובת הזו יש כל הסמכויות, או שסמכויותיה מקוצצות? האם הביא משרד הסעד איזה שהיא הצעה כוללת? האם אתם יכולים להצביע על כתובת שהועדה תוכל לפנות אליה ולברר את כל השאלות?

א. רמנטי - היו"ר: אני רציתי גם כן לשאול מי היא הרשות המוסמכת? כי אי-אפשר לערבב תחומים, הנה הצבא לוקח לו עתה סמכויות יותר מדי רחבות במעברות. כן ישנם ארגוני נשים ומועצות מקומיות המטפלים במעברות, יש צורך בתיאום הפעולה ואז תהיה יעילות יותר גדולה בעבודה.

מר לנדאו-מנהל משרד הסעד: כאן השאלה היא על נהול המעברה מבחינה אדמיניסטרטיבית. לצעדי הרב אין עדיין טום גוף לא מוניציפלי ולא כל גוף אחר שינהל את המעברות. לעת עתה נסאר שם מדריך אחד מטעם הסוכנות שהוא פקיד הסוכנות הממסין לנהל את הענינים הכלליים והאדמיניסטרטיביים. כאן מתעוררת שאלה עקרונית - המעברות שיצאו מבחינה מעשית מידי הסוכנות ועברו לרשות משרדים מסלתיים, האם הסוכנות יכולה לנהל אותם? מעברה - זה לא מחנה, אבל היות ולא היה מי שיבוא במקום הסוכנות, אם כי התנהל מסא-זממן בין הסוכנות ומשרד הפנים, והתחלנו הציעה ממשרד הפנים יקבל לידו את הנהול האדמיניסטרטיבי של המעברה. אני שמעתי, כאילו, משרד הפנים הסכים לכך, פרוש הדבר, ממשרד הפנים יטפל בשרותי מים, מאור וביוב, ויעשה את כל הדברים שבמקום אחר עושה אותם גוף מוניציפלי.

משרד הפנים ממנה אנשים בצרוף נציגים של משרדים שונים והקים גוף צבורי זמני, והגוף הזה מיוצג על-ידי העובדת הסוציאלית. אני חושב שהמעברות לא תתבטלנה כל-כך מהר, אולם נדאי קראתם שישנה התנגדות מצד מחלקת הקליטה של ההסתדרות לתכניתו של דר. יוספסטל. לעת עתה נטארה השאלה עומדת במקומה, ומטילא ממסין לנהל את המעברה פקיד הסוכנות. מובן שאנחנו מוכנים לסתף פעולה עם כל גוף.

סר לנדאו-מנהל משרד הסעד: לנו יש תפקיד מסוים ומוגדר והוא-
 הטיפול הסוציאלי במקום הנעשה על-ידי
 העובדת הסוציאלית ובפיקוח המפקחות המבקרות במקומות השונים. יש
 גם עובדת המטפלת בהזנת ילדים, הטיפול הרפואי - לא בידינו, כי
 קיים שרות רפואי לעולה הנתן להם על-ידי משרד הבריאות. נכון הדבר,
 כי אין תיאום בין עבודת המשרדים השונים. קופת-חולים מגישה את
 עזרתה במידה שאנשי המעברה הם חברי קופת-חולים, וישנם מקומות
 רבים שהעולים עדיין לא נתקבלו כחברים.

אשר לכלים רפואיים מתאימים - אין
 לנו מרפאות, אמנם, אנו מזרזים את הפעולה הרפואית כגון: "ספת-חלב"
 ו"תפליט".

אשר לכתובת - אנו יודעים, כי במקומות
 שיש מועצות אזוריות, יש לנו לכל הפחות כתובת, ובמקום שאין מועצה
 אזורית אנחנו רוצים להפעילה, על-מנת שתכנס לפעולה במעברות, הן
 הכל במצב של התהוות. ההצעה להקים ועדת תיאום בין משרד הבריאות,
 משרד הפנים, משרד הסעד ומשרד החינוך - היא בלי ספק דבר הכרחי
 וחיוני מאד, לפי שעה אין כל תיאום, ובמידה שיש פעולות הן נפרדות.
 משרד החינוך נכנס כבר למעברות, אולם משרד הפנים ומשרד הבריאות
 עדיין לא נכנסו למעברות. לו היתה מתקבלת הצעתו של דר. יוספטל
 שמשרד הפנים יקים גופים פנימיים בתוך המעברה, היה הדבר יכול
 לפתור את הבעיה.

סר יפתח: היתה בקשה מצד הועדה הסוציאלית של
 מנהל האגף הסוציאלי הכללי. משקי העובדים להקים מועצות אזוריות
 והוסכם שהמועצות האלה צריכות להיות
 אחראיות לסיפוק כל הצרכים הסוציאליים של המעברה, משם כשם שהעיריה
 לןקחת על אחריותה את כל השרותים. יש מועצות אזוריות עניות הנהנות
 מתמיכת משרד הסעד. ברור שמועצות אלה צריכות לכסות את כל הארץ,
 פרט לנגב שם יש ועד גוש. כל מועצה צריכה לכלול בתקציבה את
 הצרכים הסוציאליים.

אנו נדרשים להגיש עתה את התקציב לשנה ה
 הבאה, יש לכלול בתקציב את כל הנקודות וכפרי העבודה שיש לתת להם
 תמיכה. טובן סאליו, שיש להכניס בתקציב גם את ההכנסה. סר גוירץ
 הבטיח להעביר את העובדת הסוציאלית שתהיה עובדת של המועצה האזורית.

ישנן שתי נקודות שהן ליד בית-ג'וברין
 והן על גבול הנגב, החלטנו לפתוח שם לשכה סוציאלית עם עובדת
 סוציאלית, הם מקבלים טאטנו את האמצעים, כשם שקבלו "מספר השבעה"
 ו"יהודיה", כדי לספק את כל הצרכים במקום. תפקיד המועצה האזורית
 כתפקיד המועצה המקומית, אם כי בעיר מתחלקות ההוצאות בין כל
 השכונות. אולם יש מקומות כמו גבעת-ברנר שם יש מקרים סוציאליים
 ותיקים ואין להטיל על גבעת-ברנר שתשא בהוצאות המעברה. אבל עצם
 העובדה שמקיימים מועצה אזורית המשטת לכסוי ההוצאות - יש בזה
 ברכה.

היתה הצעה שמשרד הפנים יפעל באמצעות
 המועצות האזוריות, בטרם שקמה המועצה האזורית היה פקיד של משרד
 הפנים מטפל בכל העניינים, אולם גם עתה נזקקת המועצה האזורית לקבל
 את עזרת משרד הפנים. ואם פקיד זה ממשיך לעבוד, אין זה מסחרר
 את המועצה האזורית מכל השרותים האחריים. בקרב המועצות האזוריות
 אין עדיין הקטר המתאים, כלומר אין סידור הישיבות קבוע וכו'.
 אולם זהו גוף חוקי מוכר ואין לו אפשרות של פעולה כמו לעיריה
 מרוכזת. המועצה האזורית בצורתה כיום, נזקקת לאותו פקיד ממשרד
 הפנים, כי אין להם אנשים שירימו את המטא הזה.

א. רמנטי - היו"ר: אני מציע להזמין את משרד הפנים.

ד. נצרי:

הועדה שלנו מטפלת בחלק הסוציאלי ואנחנו עוסקים בעניני סעד, ולכן אנו רוצים לסמוע את הנעשה במסדר הסעד. עלינו לראות את הטעברות כיטובים קבועים, אם כי תושבי הטעברות יתחלפו, אולם הטרותים בטארים קבועים. העבודה הסוציאלית - יש להיא נעשית באמצעות מסדר החינוך במקום. רשות החינוך היא באותה סעה רשות מקומית, במקום שבעיריות הן אחראיות לזה. אנו רואים בטיפוק את ארגון העבודה הסוציאלית על-ידי תאים מקומיים או אזורים. יש רשויות מקומיות חזקות יותר, אשר הן מטוחררות מדאגה למעברות, כי אין בסביבתן מעברות.

במסדר הסעד ישנם תאים מקומיים ויש והעבודה נעשית על-ידי גופים צבוריים. עניני הסעד, ריז בריאות וחינוך יכולים להיות זרוע של מסדר הפנים. העבודה הסוציאלית ועניני הסעד אינם יכולים לוותר על עבודה ועזרה חופטית - עזרת האדם לאדם, זו אחת הבעיות הקיימות גם במדינות שיש להן ביטוח מדיני. כלומר מסדר הסעד צריך להיות קטור עם הארגונים החופטיים. מה הקטר בין מסדר הסעד והארגונים החופטיים? - גם זה צריך להעשות מתוך חלוקה בין הרשויות המקומיות, כל אזור מקומי צריך להקים לטכות מקומיות המורכבות מגופים צבוריים כגון: ארגוני גטים טובים.

אולם עתה תצוף אצלנו טאלה זמנית, אבל בווערת והיא - התקרבות עונת הגטטים. במקרה זה קובע אצלנו מזג האויר את אופן עבודת מסדר הסעד. ולפי בעיות כלליות שמסדר הסעד צריך לטפל בהן בעזרתנו. אם ההנחה שהמעברות אינן דבר חולף, עלינו לתקן אי-אילו דברים לקראת החורף הבא. יש להקים 2-3 גדולים בכל מעברה שיוכלו להכיל ביום גטם את כל הילדים.

אנו מבצעים היום את מפעל "קורת גג", אולם עליכם לדעת, כי מלבד זה טאנו מטילים על הפרט חובה טטית, יש במפעל זה מטוח ניתוח טטוים במטפחות העולים. ואספר לכם כאשר נסעתי לגליל המערבי באוטובוס נגס מרליך אחד והביא עטן 4 ילדים, ראיתי כי הילדים באים, כנראה ממקומות מסודרים, כי הם לבוטים כהוגן, ועליהם היה להגיע לאלון. הילדים הם, כנראה, עד כמה שיכולתי להציל מפייהם סעין-סמר או טאחוזתה. ראיתי את הפחד המבצבץ מעיניהם וניסיתי לברר אם יש במקומם אנשים טובים, ומתברר כי יש להם הורים בטחנה. מכאן תבינו, כי הוצאת ילדים מהוריהם - זה ניתוח קטה מאוד, לכן אני עומדת על הקמת בנינים אלה.

אשר למפעל "קורת גג" - אני חושבת שיש לקדם בכרכה כל גוף המציע את עזרתו, כי כרגע אין לנו זמן לחטוב - עונת הגטטים מתקרבת. לא איכפת לי אם הצבא יציע את עזרתו או סגן דוד אדום או כל גוף אחר, אין לנו עתה זמן לבירורים ופרינציפיים, עתה יש לבצע את המפעל על-מנת שהילדים יסודרו עד בוא הגטטים בצורה הטניחה פחות או יותר את הדעת.

אשר לטאלת הבריאות - זו טאלה הטייכת לנו והייתי מציעה להזמין את מסדר הבריאות.

ה. למדן:

אני מציעה שנחלק את הבעיה לסני חלקים: א) מי היא הרשות, הוטמכת טאתה אנו יכולים לברר כל טיני פרטים? ב) סעד מהיר לקראת החורף. ועתה עלינו להתרכז בהצעות סעד לקראת החורף.

ו. דרורי:

אני אינני רואה כל אפטרות להפריד בין שתי הבעיות האלה.

ז. הרפז:

דרך הזו של מועצות אזורים היא דרך נכונה, אולם דוקא, באזורי ירוסלים יקלי טפק אם יכולים באופן נכון לבוא לידי

ג. הרפז:

עזרה הדדית. אולם תהיה טורה של מקומות שיהיו מסוגלים
לטפל ולהביא ברכה לעולה, אם כי יהיו מקומות שיצטרכו
לארגון אותם באופן אצריכידואלי, אבל בעצם ענין הסועצות
האזוריות - יש בזה טוה טרות ברכה.

אשר להקמת בנינים לתקופה קסה -
יש ויש לעשות משהו בקטר לזה. אולם אני מחטיב טאר את
ענין "קורת גג" - זה מפעל חטוב, ורצוי שתהיה דאגה לילדי
עולים מצד כל הפרטים ולא רק מצד הארגונים הטונים, אם כי
לא הייתי רוצה עכטו לחנך. מפעל "קורת גג" חטיבותו טרובה
והוא דומה למפעל "כטות חורף", והלואי ויצליח מפעל זה.
גם בקטר עם מפעל "קורת גג" יש פרובלטות רבות, כי יש
ילדים בני מספחות אדוקות וצריך יהיה להתאים את הבית לילד.
הסועצות האזוריות הנטצאות טביב מסקים, יוכלו המסקים לעזור
להן באופן כולל. יש ויש לפתח את ענין "קורת גג", אם כי
טפעתי שיש למר לנדאו ספקות בקטר לענין זה. אולם יש לארגן
את כל הגופים הצבוריים הטונים ולגטת בטלוא המרץ לעבודה
ולדאוג לכך שהענין יצליח, כי הגטם כבר מתחיל לרדת. יש
להגיש את טכטיטום העזרה ולתת את כל הכוחות הדרוטים, יש
לגייס את עזרת המסקים והטוטבות, ויחר עם זה לדאוג לטנה
הנאה.

אולם עתה יש להפטיק את הפיקפוקים
ולהתגבר על כל הפרובלטות. אשר לעזרה הסדיצינית - נזמין
את מטרד הבריאות, זו פרובלטת רצינית טאר ויש לבחון
אותה על כל צדדיה. יש לראות איך מתארגנת העזרה הרפואית?
ומה עוטה קופת-חולים בטטח זה?

מר יפת: מנהל האגף הסוציאלי ענין הריפוי בטעברות הוא -
הכללי. עזוב למדי, אולם עתה נכנס מטרד
הבטחון בעובי הקורה.

חן דרורי:
עם פיזור המחנות ישנה טטאזת.
מטובכה. הסועצות האזוריות הראו
חיוניות רבה לפי הכוחות הארגוניים. אולם לבגד עיני הגלכוע
וטט יש טתי מעברות בזרעין וכנוריס, ברור כי זהו הגבול
פעליו נלחטנו, והט אינם יכולים להיות טוטרי גבולות.
ישנם טארבים וישנן גנבות. ואם למרו יוטב המעברות להטמט
בנטק, הרי אינם להט את ההכנה הנפטית לכך. מכאן טאנטי
המסקים הקרובים צריכים לשלוח אטשים לטמור על המעברה.

בניח, ואי-אפטר להקיס בית-ספר
במעברה, בית-הספר טבטכילה שולח להט מדריכים. זוהי
התנדבות של אנטים ה וטרים על הצורך הרב בעזרה. אנו
רואים, כי אין כאן פיזור, אלא זהו הבטיס הפוליטי שלנו.
צריך רק לבוא הסדר פנימי לגבי דעות טונות. ובר ראטון יש
לדאוג לבריאותם של העולים עם פיזורם. כי הטצב חטור ויש
אוטרים, כי הילדים הט נוטאי טפילים וטטכנים את כל המסק.

א. רמנטי - היו"ר:
אנו נבקטתה טאי-טט מטרד הטעד
לברר לנו מה עוטה הצנא בטעברות?
וביטיבה הנאה ביום ג' בטטע פרטים
בקטר לכך. כן נזמין ליטיבה הנאה את מטרד הבריאות, את
באי-כח קופת-חולים ומרכזי הרטויות המקומיות ומטרד הטעד
אף הוא יטתף ביטיבה הזו. אנו קובעים את היטיבה הנאה
ליום ג' 21.11.1950 בטעה 8.30.

היטיבה ננעלה בטעה 11.00.